

**BRUKARVÄNSPRISET 2011
går till
GERHARD LARSSON och MISSBRUKSUTREDNINGEN!**

Då SBF inte haft möjlighet att ta del av utredningens färdiga förslag som överlämnades till regeringen så sent som för ett par timmar sedan, så vi vill poängtera att beslutet om pristagare enbart är fattat utifrån publicerade tidningsartiklar och arbetet i referensgruppen som SBF deltagit i, därför kan vissa faktafel förekomma.

MOTIVERING:

Då Pol Pot regimen i Kambodja hade bekämpats och gett upp så lämnade dom efter sig många stora minfält som nu gått till historien som bland de farligaste! Om du vågade beträda ett sådant så var risken stor att du skulle kliva på en mina. Lika hett om öronen kan det bli för personer som beträder det narkotikapolitiska området om de samtidigt inte är politiskt korrekta och inte ensidigt hyllar den svenska narkotikapolitiken. I synnerhet gäller det dom som säger att Harm reduction är något bra, föreslår och/eller kräver förändringar av politik, narkomanvård, pekar på att det behövs lättnader i regelverk kring substitutionsbehandlingen och förordar sprutbyten – för allt detta så krävs det civilturage och stort mod.

Vi vill också passa på att uppmärksamma att utredningen i de flesta delar är fjärran från de dogmatiska tonfall som oftast brukar höras när narkotikaanvändare och "narkomanvård" avhandlas offentligt. Det är viktigt för SBF:s medlemskollektiv att föreningen stödjer de krafter som vill normalisera attityderna vi möts av och förhållanden vi lever under.

Kopplad till själva missbruksutredningen fanns en referensgrupp ledd av Gerhard Larsson. SBF representerades i gruppen av mig själv och Christina "Kicki" Paulsrud. Där har vi kunnat följa arbetets gång men också getts möjlighet till att framföra SBF:s åsikter – ståndpunkter som inte alltid stämt överens med de andra gruppmedlemmarnas hållning i frågor som rör våra liv. Vi anser att Gerhard har lyssnat på och i vissa delar även tagit till sig vårt perspektiv – referensgruppen är en viktig del till varför vi valde Gerhard Larsson och missbruksutredningen till årets pristagare.

Missbruksutredningen vill normalisera vissa förfaranden inom substitutionsbehandlingen som idag är den mest strikta och reglerade delen av narkomanvården och ge den enskilde läkaren makten tillbaka över behandlingen. Idag sker all Metadon och Buprenorfinebehandling i programform med kollektivt gällande regler, till skillnad mot den individuella sjukvård vi är vana att möta i övriga sammanhang då vi till exempel besöker vårdcentralen.

Det som missbruksutredningen nu föreslår är att även andra läkare än de med specialistkompetens ska få förskriva Metadon och Buprenorfine. Det är ytterst till gagn för SBF:s medlemskollektiv som inte bor i städer med specialistmottagningar och dito personal.

Man tänker sig att allmän-praktiserande läkare med intresse för behandlingsformen ska kunna gå en kortare utbildning och därefter ges behörighet att förskriva läkemedel till narkotikaanvändare som är i behov av underhållsbehandling. Vi tror att en sådan förändring markant skulle kunna rädda fler liv – något som alltid måste vara det prioriterade; även då det gäller oss "knarkare".

Om missbruksutredningen får som den vill ska inte bara Sven i Stockholm kunna få hjälp utan även Anna i Obbola. Är du i behov av substitutionsbehandling så ska hjälp ges där du bor – det är enligt SBF:s sätt att se det konsekvensen av denna del av utredningens förslag. Inställning av Metadon/Buprenorfine och ofrivilligt avslut av behandlingen ska fortsättningsvis hanteras av specialist; allt där emellan ska kunna skötas av till exempel husläkare.

Dessa förändringar är för SBF mycket viktiga då vi ser att andra än läkare och sin patient har inflytande över substitutionsbehandlingen – på många orter finns det föreningar och andra aktörer som har en egen agenda, olyckligtvis har dom ett starkt inflytande över vad som erbjuds SBF:s medlemskollektiv, därför skulle vi välkomna denna maktskiftning.

Att avlägsna sig från dagens situation stämmer väl överens med brukarnas egna önskemål; man vill ses som vilken patientgrupp som helst, där man har en självständig kontakt med sin läkare, och där insatser bestäms utifrån brukarens behov och önskemål och inte som idag utifrån ett kollektivt gällande regelverk – tyvärr så finns det delar av föreskrifterna som mer kan ses som en politisk kompromiss mellan anhängare av och motståndare till behandlingsformen än för att skapa trygghet för dom det gäller.

Missbruksutredningen vill också göra det möjligt för alla behövande att få underhållsbehandling, och detta oavsett vilken opiat/opioid man är beroende av. I det senaste regelverket från Socialstyrelsen har sorgligt nog möjligheterna till behandling strypts för dem som är opioidberoende. Detta med den icke vetenskapliga och medicinska motiveringen "vi ger inte läkemedel till läkemedelsberoende". Detta argument känner SBF väl igen, det hörs i olika sammanhang, senast handlade det om Metadonbehandlingen och då skulle man inte "ge knark till knarkare".

Vi ger missbruksutredningen en stor eloge då den avhåller sig från dylikt moraliserande och istället ser sig om i världen, diskuterar med brukare, forskare och profession och frågar; Vad fungerar? Vad fungerar inte? Vad finns det för behov? Här kan vi se missbruksutredningens styrka, den faller inte in i den politiskt korrekta talkören.

Att tala om underhållsbehandling utan att tala om det mytomspunna "läckaget" har hittills verkat omöjligt. Missbruksutredningen går dock inte i den fällan utan har tagit reda på hur det ser ut i verkligheten. Man konstaterar att man inte kommer åt situationen med den illegal försäljningen av Buprenorfin och Metadon genom att ytterligare strypa möjligheten för människor att få det lagligt via sjukvården, eftersom den illegala hanteringen till största delen beror på insmugglade preparat.

Missbruksutredningen har också haft modet att offentligt och nyanserat talat om diamorfinförskrivning och därmed som SBF ser det, avdramatiserat diskursen om substitutionsbehandlingens framtida utveckling – förvisso har man inte stött förskrivning av diamorfine men ej heller avfärdat den som något helt omöjligt.

Förmodligen ligger det långt fram i tiden innan det finns svensk heroinförskrivning. Det finns en patientgrupp för vilka Metadon och Buprenorfin inte verkar räcka och en sjukvård värd namnet lämnar inte behövande åt sitt öde. SBF kommer fortsätta och peka på de försök som pågår runt om i världen – för så länge som beroendevårdens mål är att optimalt många ska bli drogfria istället för att optimalt många liv ska räddast så kommer människor att hamna i kläm, och bli utestängda från hjälp de behöver.

Missbrukstredningen tar också upp det i Sverige så missförstådda och smutskastade konceptet harm reduction. Det är kortfattat, att utan att lägga in moraliska värderingar försöka se människors behov i den situation de nu befinner sig i. Det har missbruksutredningen förstått och man kommenterar att Sverige borde se över de svenska brukarnas behov av harm reduction åtgärder så att deras liv inte görs svårare, och än mer stigmatiserande än de i många fall redan är. Hur svårt det än är för många människor att acceptera så är det ett faktum att vissa människor varken kan eller vill sluta "knarka". Att som Gerhard Larsson framhålla harm reduction som något som behövs är mycket hedersamt.

Till slut - Vi skulle kunna ta upp fler punkter ur missbruksutredningen men då skulle resten av dagen gå åt. Så nu ber jag Gerhard Larsson med kollegor att komma upp på scenen så att SBF kan överrätta BRUKARVÄNSPRISET.

Till slut - Vi skulle kunna ta upp fler punkter ur missbruksutredningen men då skulle resten av dagen gå åt. Så nu ber jag Gerhard Larsson, Mikael Sandlund, Lars Grönwall, Dina Jacobson, Hans Wilkund att komma upp på scenen så att SBF kan överrätta BRUKARVÄNSPRISET.

Tidigare Brukarvänspristagare:

2003 professor Lars Gunne
2004 Malmö/Lunds sprututbyte
2005 Professor Henrik Tham
2006 Socialstyrelsen
2007 Johan Kakko, Markus Heiligh, Leif Grönbladh för 3G-studien
2008 Björn Fries
2009 Alice Åström, Elina Linna, Eva Olofsson, Lena Olsson riksdagsledamöter för V
2010 Professor Ted Goldberg
2011 Gerhard Larsson och missbruksutredningen

HEDERSPRISTAGARE:

2008 DR Masimmo Barra
2010 Beppe Gudheimsson

För Svenska Brukarföreningen

Berne Stålenkrantz ordförande

